E maumahara ake ana au i te wā e tamariki ana mātou, ko te kupu i nui te whakamahia i roto i ā mātou tākaro, ko te kupū 'pīhau.' Ahakoa kāore i a mātou ngā tākaro a ngā tamariki o ēnei rā, i tākaro tonu i ngā tākaro whēnei i te kōruru, me te uru mai anō o te whakaaro 'miss a turn' ki roto i ā mātou tākaro. Inā hē ana, hapa ana rānei tētahi o mātou i roto i ā mātou tākaro, kua whiua atu te kōrero, 'Ē ē! Kua pīhau koe.' Ki te kore ko te 'pīhau', ko te 'hawa,' ko te 'miere' rānei te kupu hei tohu i te kore tika o te tamaiti i te tākaro. Ki te 'hawa,' ki te 'pīhau' rānei te tamaiti, kua taka atu ki te taha kia huri rā anō i te katoa, kātahi anō te tamaiti 'pīhau' rā ka āhei mai anō. Ki te 'miere' te tamaiti, kua mōhio koe kei raro e putu ana, ā, kua toa ko te hoa.

Kāore e kore kei tēnā iwi, kei tēnā hapū, kei tēnā whānau anō āna kupu, āna rerenga kōrero e hāngai ana ki tēnei tūāhua. Ko tāku kē i konei, he whakahau i a tātou ki te patapatai, ki te rangahau, ki te kimi haere i ngā kupu a tēnā waka, a tēnā iwi, a tēnā hapū, ka whakahoki mai ki roto i ngā mahi ngahau a ā tātou tamariki. Ka nui ngā kura me ngā kōhanga kei tēnā rohe, kei tēnā rohe, e kimi ana i ēnei rerenga kōrero. He pai ake pea te tiki atu i te hunga pakeke nā rātou tonu ngā tamariki, ngā mokopuna e whakaakona ana, kia whāngaihia atu ki ngā mokopuna ko ngā kīwaha, ngā rerenga kōrero ngahau rānei o te rohe tonu. Mā reira e mau tonu ai te reo whakakata, te reo whakangahau, me te reo whakataetae o tēnā waka, o tēnā iwi, o tēnā hapū. Heoi anō tāku ki te wahine nāna te pātai mai ki Te Taura Whiri, kia kaha ki te kuhu i a koe e kare. Ki te kore e kitea he āwhina ki tāu i tono ai, he maramara ka taea e konei, ā, taihoa pea ka whai wāhi anō ki te kōrero i te take nei.

Arā atu anō ngā take i kōrerohia i ngā ahiahipō, inā mutu ana ngā hāora tūturu o te kura. Ko tētahi e pā ana ki te hoki ki te āhua o te tapa tamariki o mua, arā, kia Māori te ingoa, kia kotahi noa iho pea te ingoa hei aha noa iho te ingoa whānau, me ērā tū whakaaro katoa. I āhua roa tonu tēnei e kōrerotia ana, ka mutu, ka pai te rongo atu i ēnei tū take e kōrerohia ana e te rangatahi. Arā anō tētahi take i kōrerotia, ko te rā i tīmata ai Te Tau o te Reo Māori.

I te mea hei te Pipiri rā anō tīmata ai te maramataka Māori, he aha i tīmata ai Te Tau o te Reo Māori i te 13 o Hakihea 1994? Akene he ui makihoi, heoi anō, ko wai ka whakahē i te pātai. Ko te mea kē e aroha ana, ko te mōhio i pēnei rawa te memeha o tō tātou reo, kua kapo noa i te rangi ki te kimi huarahi whakaoreore wairua, e whakapoua atu ai tō tātou reo ki te ngākau tangata. Inā tōiki ana te noho mai o tēnei, kua pai pea te whāwhā atu ki ngā āhuatanga o te maramataka.

Ahakoa anō tēnei whakaaro, e mārama ana ki tā te maramataka kawe e noho ora mutunga kore mai ai te taiao, ā, he kupu anō hoki kei roto i a ia hei āwhina i te taha ako i tō tātou reo. Me pēnei pea he whakaaro e pā ana ki tēnei take. Ehara kē pea ko te rā tīmata te mea nui engari ko ngā tohutohu kē o te maramataka Māori ki te tangata, e mōhio ai ia ki te penapena i te taiao, kia mōhio anō ai hoki ki te penapena i ana kaha e kore ai e whakapaua kuri noa ihotia ki te mahi kai māna i te wā kāore e haere kōtui ana a Rangi rāua ko Papa.

Anei tātou kua eke nei ki te tauhōkaitanga o Matariki hunga nui, ā, ko te wawata, e whakaemi ana te iwi Māori whānui ki te penapena i te reo Māori e tipu nei i tāna māra nui, i tōna whenua o Aotearoa. Ko te mea kē e kaha kitea ana, ko te ngaki mai ā tēnā i tāna māra, me tēnā i tāna. Ko ētahi o ngā māra nei